

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ (Мінфін)

вул. М. Грушевського 12/2 м. Київ 01008 тел. (044) 206-59-47, факс 425-90-26
e-mail: infomf@minfin.gov.ua, код ЄДРПОУ 00013480

від _____ 20__ р. № _____ На № _____ від _____ 20__ р.

Акціонерне Товариство «УкрСиббанк»

Про імплементацію Загального стандарту звітності CRS

Міністерство фінансів України розглянуло в межах компетенції лист АТ «УКРСИББАНК» (далі – Банк) від 12.04.2023 № 29-2/8857 щодо імплементації міжнародного Стандарту автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки та надає інформацію з порушених у листі питань.

19 серпня 2022 року Державна податкова служба України підписала Багатосторонню угоду компетентних органів про автоматичний обмін інформацією про фінансові рахунки (далі – Багатостороння угода CRS), яка забезпечує можливість щорічного автоматичного обміну інформацією про визначені види фінансових рахунків між компетентними органами юрисдикцій, які є сторонами вказаної угоди. З офіційним перекладом угоди можна ознайомитись на веб-сторінці Мінфіну за посиланням: https://mof.gov.ua/storage/files/MCAA_CRS_офіційний_переклад.PDF.

Відповідно до пункту 1(f) розділу 1 Багатосторонньої угоди CRS, термін «Загальний Стандарт Звітності» означає стандарт автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки в податкових цілях (що включає Коментарі), розроблений ОЕСР разом з країнами Великої двадцятки (далі – Стандарт або Загальний стандарт звітності CRS).

Відповідно до пункту 2 розділу 1 Багатосторонньої угоди CRS, будь-який термін, що починається з великої літери, якщо інше не визначено в цій угоді, матиме те значення, що йому надається у відповідний час згідно із законодавством Юрисдикції, що застосовує Угоду, та за умови що це значення не суперечить значенню у Стандарті. Будь-який термін, не визначений в цій угоді або в Стандарті, та якщо інше не впливає з контексту або якщо компетентні органи (в межах, дозволених внутрішнім законодавством) не домовились про спільне тлумачення, буде мати те значення, яке йому надається у відповідний час

згідно із законодавством Юрисдикції, яка застосовує Угоду, з умовою, що будь-яке визначення згідно із податковим законодавством відповідної Юрисдикції, переважає над визначенням цього ж терміну згідно з іншими законами такої Юрисдикції.

Отже, відповідно до міжнародного договору (Багатосторонньої угоди CRS), терміни можуть тлумачитись відповідно до національного законодавства України лише в тих випадках, якщо вони не визначені Багатосторонньою угодою CRS та Стандартом.

Розділ 7 Багатосторонньої угоди CRS містить перелік вимог, які Україна зобов'язана виконати для того, щоб угода почала діяти і щоб Україна могла надсилати та отримувати інформацію. Однією з вимог угоди є надання повідомлення про те, що Юрисдикція має необхідне законодавство для впровадження Стандарту (підпункт 1(a) Розділу 7). Для забезпечення приєднання України до системи міжнародного обміну інформацією про фінансові рахунки відповідно до Багатосторонньої угоди CRS 20 березня 2023 року Верховною Радою України було прийнято Закон України № 2970-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо імплементації міжнародного стандарту автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки», який набрав чинності 28 квітня 2023 року (далі – Закон 2970).

Закон 2970 вносить зміни до Податкового кодексу України (далі – Кодекс) та доповнює його новою статтею 39³, яка регулює права та обов'язки фінансових агентів, їх клієнтів (власників рахунків) та контролюючих органів (ДПС) у зв'язку зі збором інформації про фінансові рахунки та автоматичного обміну цією інформацією з державами-партнерами за Багатосторонньою угодою CRS.

Законом 2970 вводиться новий термін «Загальний стандарт звітності CRS», який, як і Багатостороння угода CRS, містить пряме посилання на документ ОЕСР – Стандарт, включаючи коментар до Стандарту. Відповідно до підпункту 393.1.2 пункту 39³.1 статті 39³ Кодексу, для цілей Угоди FATCA та Багатосторонньої угоди CRS терміни, визначені цим Кодексом, мають застосовуватися та тлумачитися з урахуванням Угоди FATCA, Багатосторонньої угоди CRS та Загального стандарту звітності CRS, відповідно у частині, в якій вони не суперечать Угоді FATCA та Загальному стандарту звітності CRS, залежно від того, для цілей якого міжнародного договору застосовується відповідний термін.

Відповідно до підпункту 39³.1.4 пункту 39³.1 статті 39³ Кодексу, Мінфін встановлює порядок застосування Загального стандарту звітності CRS (далі – Порядок застосування CRS). **Правила Порядку застосування CRS включають положення розділів I-VIII Загального стандарту звітності CRS з урахуванням змін та доповнень, допустимих або передбачених зазначеним стандартом.**

Відповідно до пункту 2 розділу I проєкту Порядку застосування CRS, розробленого на виконання вимог підпункту 39³.1.4 пункту 39³.1 статті 39³ Кодексу, норми цього Порядку застосовуються та тлумачаться відповідно до Загального стандарту звітності CRS, що включає коментар до нього (зі змінами та доповненнями), який підлягає оприлюдненню на офіційному вебпорталі ДПС англійською мовою з його перекладом державною мовою. У разі невідповідності тексту перекладу тексту коментаря до Загального стандарту звітності CRS для врегулювання розбіжностей застосовується текст коментаря англійською мовою.

Відтак для тлумачення термінів та інших положень, визначених Стандартом (та перенесених до проєкту Порядку застосування CRS, як цього вимагає Кодекс) повинен застосовуватись коментар до Стандарту. Текст коментаря розміщено за посиланням: <https://tax.gov.ua/data/files/269572.pdf>.

Для зручності застосування коментаря повідомляємо, що розділ II проєкту Порядку застосування CRS відповідає розділу VIII Стандарту; розділи III-IX проєкту Порядку застосування CRS відповідають розділам I-VII Стандарту.

Щодо проєкту Порядку застосування CRS

1. У підпункті 1.3.9.2 пункту 1 розділу II «Визначення та тлумачення термінів» проєкту Порядку застосування CRS визначені умови, за якими Фінансовий Рахунок підпадає під термін «Існуючий Рахунок», зокрема: *«1.3.9.2. будь-який Фінансовий Рахунок Власника Рахунку незалежно від дати відкриття такого фінансового рахунку, якщо виконуються такі умови:*

1) Власник Рахунку також має у Підзвітній Фінансовій Установі (або у Пов'язаній Організації цієї установи, що здійснює діяльність згідно з законодавством України) Фінансовий Рахунок, який є Існуючим Рахунком згідно з підпунктом 1.3.9.1 цього підпункту;

2) Підзвітна Фінансова Установа (і залежно від обставин її Пов'язана Організація, що здійснює діяльність згідно із законодавством України) вважає обидва вищеназвані Фінансові Рахунки і будь-які інші Фінансові Рахунки Власника Рахунку, які згідно з підпунктом 1.3.9.2 цього підпункту вважаються Існуючими Рахунками, єдиним Фінансовим Рахунком для цілей виконання вимог стандартів належної обізнаності, викладених у пункті 1 розділу IX Порядку, та з метою визначення балансу або вартості будь-якого з Фінансових Рахунків під час застосування будь-яких звітних порогів щодо рахунку;

3) під час перевірки цього Фінансового Рахунку, який є об'єктом первинного фінансового моніторингу відповідно до Процедур AML/KYC, Підзвітній Фінансовій Установі дозволяється покладатись на результати процедур ідентифікації та верифікації клієнта, що були нею здійснені відповідно до Процедур AML/KYC під час первинного фінансового моніторингу Існуючого Рахунку, визначеного в абзаці 1) цього підпункту [Мінфін: йдеться про рахунок відкритий станом на 30 червня 2023 року]; та

4) *відкриття Фінансового Рахунку не вимагає надання власником рахунка нової, додаткової або оновленої інформації про клієнта для цілей, інших ніж для виконання вимог Загального стандарту звітності CRS.»*

Питання Банку:

1.1. Для більш чіткого розуміння кожної із умов, вказаних у підпункті 1.3.9.2 пункту 1 розділу II «Визначення та тлумачення термінів» проєкту Порядку застосування CRS, просимо навести практичні приклади, коли виконуються ці умови. Чи вірно Банк розуміє, що відповідно до підпункту 1.3.9.2 пункту 1 розділу II «Визначення та тлумачення термінів» проєкту Порядку застосування CRS Фінансовий Рахунок підпаде під поняття «Існуючий Рахунок» якщо будуть виконуватись всі чотири умови одночасно, а не окремі з них?

За загальним правилом Існуючим є Фінансовий Рахунок відкритий станом на 30 червня 2023 року (підпункт 1.3.9.1 пункту 1 розділу II проєкту Порядку застосування CRS). Усі Фінансові Рахунки, які Фінансова Установа відкриває після цієї дати (з 1 липня 2023 року або пізніше) вважаються Новими Рахунками. Введення розширеного визначення терміну «Існуючий Рахунок» у підпункті 1.3.9.2 є одним з прикладів допустимого відхилення від тексту Стандарту, яке уряди юрисдикцій, які впроваджують Стандарт, можуть затвердити у внутрішньому законодавстві.

Підпункт 1.3.9.2 пункту 1 розділу II проєкту Порядку застосування CRS дозволяє вважати Існуючим Рахунком певні Фінансові Рахунки відкриті починаючи з 1 липня 2023 року, які належать існуючим клієнтам (Власникам Рахунків) Підзвітної Фінансової Установи (далі – ПФУ). Для того, щоб «новий» рахунок можна було віднести до Існуючого Рахунку, щодо рахунку повинні виконуватись усі чотири умови перелічені в підпункті 1.3.9.2, а не окремі з них.

Абзац 1 вказаного підпункту 1.3.9.2 зазначає, що першою умовою для визнання «нового» рахунку (відкритого 1 липня або пізніше) Існуючим Рахунком є наявність у Фінансової Установи іншого Фінансового Рахунку того ж клієнта, який був відкритий станом на 30 червня 2023 року (тобто до 1 липня 2023 року, що є датою впровадження в Україні вимог застосування CRS відповідно до Закону 2970).

Наприклад, у Банку є клієнт з поточним банківським рахунком – Депозитним Рахунком у значенні Стандарту, відкритим до 30 червня 2023 року включно (далі – Рахунок 1). Після 1 липня 2023 року клієнт звертається до банку з проханням відкрити ще один банківський рахунок (далі – Рахунок 2). Щодо цього «нового» банківського рахунку (Рахунку 2) можуть застосовуватись правила належної комплексної перевірки (далі – НКП), передбачені для Існуючих Рахунків, якщо виконуються інші три умови, визначені підпунктом 1.3.9.2. Якщо щодо Рахунку 2 не виконується хоча б одна з трьох інших вимог, Рахунок 2 буде вважатись Новим Рахунком та до нього будуть застосовуватись

правила НКП для Нових Рахунків (Банку потрібно буде отримати від клієнта документ самостійної оцінки).

Другою умовою для визнання Рахунку 2 (відкритого починаючи з 1 липня 2023 року) Існуючим Рахунком є наявність у Банку обов'язку агрегування Рахунку 1 та Рахунку 2 за правилами пункту 3 розділу IX проекту Порядку застосування CRS з урахуванням стандартів належної обізнаності, визначених правилами пункту 1 розділу IX проекту Порядку застосування CRS (див. коментар до пунктів А та С розділу VII Стандарту).

Підпункти 3.1–3.3 пункту 3 розділу IX проекту Порядку застосування CRS описують правила агрегування рахунків, яких ПФУ повинні дотримуватися для цілей визначення сукупного залишку або вартості Фінансових Рахунків. Перше та друге правила агрегування рахунків ідентичні, за винятком того, що перше правило застосовується до Фінансових Рахунків, що належать фізичній особі, а друге правило – до тих, що належать Організації. Ці правила передбачають, що:

- ПФУ повинна агрегувати (або враховувати) всі Фінансові Рахунки, що ведуться ПФУ або її Пов'язаною Особою в Україні, але лише в тій мірі, в якій комп'ютеризовані системи Підзвітної Фінансової Установи пов'язують між собою Фінансові Рахунки за посиланням на елемент бази даних, такий як номер клієнта або ІПН, та дозволяють агрегувати залишки чи вартість на рахунках;
- кожному власнику спільного Фінансового Рахунку приписується весь залишок чи вартість спільного Фінансового Рахунку для цілей застосування вимог агрегування.

Третє правило агрегування рахунків – це спеціальне правило, яке застосовується для того, щоб визначити, чи є Фінансовий Рахунок Рахунком з Високою Вартістю. Згідно з цим правилом ПФУ (на додаток до інших правил агрегування рахунків) зобов'язана агрегувати всі Фінансові Рахунки, про які менеджер по роботі з клієнтами знає чи має підстави вважати, що вони безпосередньо або опосередковано належать, контролюються або створені (за виключенням довіреної особи) однією і тією ж особою (див. пункти 3 та 38–42 Коментаря до Розділу III Стандарту). Ця вимога передбачає агрегування всіх рахунків, які менеджер по роботі з клієнтами пов'язує один з одним за допомогою імені, коду зв'язку, ідентифікаційного номера клієнта, ІПН чи подібної ознаки, або які менеджер по роботі з клієнтами пов'язує один з одним згідно з внутрішніми процедурами фінансового моніторингу Фінансової Установи (або відділу, підрозділу або структурної одиниці, з яким пов'язаний менеджер).

Третьою умовою для визнання Рахунку 2 Існуючим Рахунком є наявність у ПФУ права покладатись на результати процедур ідентифікації та верифікації клієнта, що були нею здійснені відповідно до Процедур AML/КУС під час первинного фінансового моніторингу Рахунку 1. Визначення терміну

«Процедури AML/КУС» надано у проєкті Порядку застосування CRS. Для банків та інших суб'єкта первинного фінансового моніторингу (далі – СПФМ) Процедурами AML/КУС є заходи належної перевірки, визначені Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон № 361). Процедури AML/КУС також включають правила внутрішніх документів (політик та правил внутрішнього моніторингу) СПФМ, розроблених на виконання Закону № 361 та підзаконних актів до Закону № 361.

Відповідно до частини 14 статті 11 Закону № 361 повторна ідентифікація та верифікація клієнта (його представника) не є обов'язковими, якщо ця особа раніше була ідентифікована та верифікована згідно з вимогами закону, за умови відсутності у СПФМ підозр та/або підстав вважати, що наявні документи, дані та/або інформація про клієнта (представника клієнта) є нечинними (недійсними) та/або неактуальними.

Якщо відповідно до чинного законодавства у сфері фінансового моніторингу та внутрішніх правил фінансового моніторингу (у тому числі в межах групи) Банк, відкриваючи Рахунок 2 існуючому клієнту, як СПФМ має право покладатись на відомості, які були отримані ним раніше під час здійснення належної перевірки клієнта щодо Рахунку 1, то для цілей підпункту 1.3.9.2 пункту 1 розділу II проєкту Порядку, вимога абзацу 3 підпункту 1.3.9.2 пункту 1 виконується.

Щодо четвертої умови для визнання Рахунку 2 Існуючим Рахунком, відповідна вимога передбачає, що відкриття Рахунку 2 не вимагає від Власника Рахунку надавати нову, додаткову або змінену інформацію про клієнта, окрім як для цілей CRS. Відповідно до коментаря у пункті 82 до розділу VIII Стандарту, четверту умову слід тлумачити як таку, що включає будь-які випадки, коли під час відкриття рахунку від Власника Рахунку вимагається надання Підзвітній Фінансовій Установі нової, додаткової або зміненої інформації про клієнта (на підставі законодавчої, нормативної, договірної, операційної або будь-якої іншої вимоги). Четверта умова обґрунтовується можливістю отримати документ самостійної оцінки разом з новою, додатковою або зміненою інформацією про клієнта під час відкриття нового рахунку. Тобто у разі існування вимоги щодо оновлення інформації про клієнта, під час відкриття йому нового рахунку необхідно одночасно з іншими новими або додатковими документами отримати від клієнта документ самостійної оцінки для визначення підзвітності щодо усіх Фінансових Рахунків, які йому належать (незалежно від дати відкриття рахунку).

Прикладами, в яких може вимагатись надання нової, додаткової або зміненої інформації про клієнта, будуть ситуації, в яких Власник Рахунку, який наразі володіє тільки Депозитним Рахунком, відкриває інший вид Фінансового Рахунку у тій же ПФУ (наприклад, якщо клієнт, який має банківський рахунок, відкриває в банку рахунок в цінних паперах), оскільки Власнику Рахунку може

бути необхідно надавати додаткову інформацію для визначення ризик-профілю для цілей фінансового моніторингу. Прийняття (акцепт) умов нового договору з ПФУ (якщо це публічний договір) або підтвердження кредитного рейтингу клієнта щодо Фінансового Рахунку не є оновленням інформації про клієнта.

З урахуванням умови 2 (вимоги щодо належної обізнаності та агрегування рахунків), якщо ПФУ вважає Рахунок 2 Існуючим Рахунком та агрегує Рахунок 1 з Рахунком 2 для розрахунку сукупного залишку або вартості Існуючого Рахунку за правилами розділу V або розділу VII проєкту Порядку застосування CRS, в подальшому зміна інформації щодо будь-якого з рахунків, що може свідчити про зміну податкового статусу клієнта (зміна обставин), вимагатиме перевірку та уточнення даних щодо усіх відповідних агрегованих Фінансових Рахунків, які належать одному Власнику Рахунку.

1.2. Просимо конкретизувати, які саме рахунки в розумінні Постанови Правління Національного банку України від 29.07.2022 № 162 «Про затвердження Інструкції про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків» можуть бути віднесені до таких Фінансових Рахунків згідно підпункту 1.3.9.2 пункту 1 розділу II «Визначення та тлумачення термінів» проєкту Порядку застосування CRS?

Розділ VIII Стандарту та розділ II проєкту Порядку застосування CRS дає визначення терміну «Фінансовий Рахунок» через розкриття окремих видів рахунків, а саме «Депозитний Рахунок», «Кастодіальний Рахунок», «частка в капіталі або у боргових зобов'язаннях», Договір Страхування з Викупною Сумою та Договір Ануїтету. Фінансові Рахунки за часом відкриття класифікуються як Існуючі Рахунки або Нові Рахунки. Ця класифікація здійснюється у правовій площині застосування Стандарту, а тому терміни вживаються у значенні, наданому їм Стандартом з урахуванням коментаря до нього.

Визначення терміну «Існуючий Рахунок» у підпункті 1.3.9.2 пункту 1 розділу II проєкту Порядку застосування CRS надається через набір критеріїв, які ПФУ повинна застосувати щодо «Фінансових Рахунків», які вона відкриє існуючим клієнтам починаючи з 1 липня 2023 року.

Перелік «Фінансових Рахунків» для цілей Стандарту, які може вести банк, визначається зокрема, але не виключно, з урахуванням видів платіжних послуг, які надає банк відповідно до законодавства про платіжні послуги. Водночас, банки України можуть надавати не лише платіжні послуги, а тому перелік послуг (продуктів), які підпадають під визначення «Фінансових Рахунків» для цілей Стандарту для банків може бути ширшим.

Постанова Правління Національного банку України від 29.07.2022 № 162 «Про затвердження Інструкції про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків»

(далі – Постанові № 162) – це нормативно-правовий акт, розроблений НБУ з метою встановлення порядку відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків.

Класифікація рахунку банку для цілей законодавства у сфері платіжних послуг та банківського законодавства не має значення (не є критерієм) під час визначення, чи є Рахунок Існуючим Рахунком відповідно до підпункту 1.3.9.2 пункту 1 розділу II проекту Порядку застосування CRS. Види рахунків, які відповідно до чинного законодавства може вести банк враховуються для визначення переліку послуг (продуктів), які банку необхідно проаналізувати для цілей визначення, які з них є Фінансовими Рахунками для цілей Стандарту, а які – ні. Рахунки, які не є Фінансовими Рахунками у значенні Стандарту, не потрібно класифікувати як Існуючі/Нові Рахунки, оскільки вимоги статті 39³ Кодексу до них не застосовуються.

Щодо рахунків, перелічених у Постанові № 162, окремі види рахунків є «Депозитними Рахунками» для цілей Стандарту.

Зокрема, у визначенні «Депозитний Рахунок» вживається словосполучення «комерційний, ощадний, строковий чи терміновий рахунок». Цей термін потрібно тлумачити системно з врахуванням визначення терміну «Депозитарна Установа». Відповідно до коментаря до визначення «Депозитарна Установа», «приймати депозити» означає не лише відкривати вкладні (депозитні) рахунки, а й приймати кошти (розміщення коштів) в ході звичайної банківської або подібної діяльності. Відтак, «комерційний, ощадний, строковий чи терміновий рахунок» означає, що «Депозитним Рахунком» є будь-який вклад коштів незалежно від того, чи нараховуються за цим вкладом проценти чи ні, а також незалежно від того, чи є договір про відкриття рахунку строковим або безстроковим.

З урахуванням цього, термін «Депозитний Договір» охоплює вкладні (депозитні) рахунки (у тому числі пенсійні депозитні рахунки), поточні рахунки та платіжні рахунки.

Фінансові Рахунки, які відповідно до підпункту 1.3 пункту 1 розділу II проекту Порядку застосування CRS відповідають визначенню одному з видів «Виключених Рахунків», не підлягають НКП та до таких рахунків не застосовуються вимоги статті 39³ Кодексу.

Зокрема, рахунок умовного зберігання (ескроу) може вважатись Виключеним Рахунком (його не потрібно перевіряти за правилами НКП та звітувати за ним), якщо такий рахунок відповідає критеріям, переліченим у пункті 1.3.17.5 пункту 1 розділу II проекту Порядку застосування CRS. Пенсійний депозитний рахунок також може вважатись Виключеним Рахунком, якщо виконуються умови підпункту 1.3.17.1 пункту 1 розділу II проекту Порядку застосування CRS.

Кореспондентські рахунки не підлягають перевірці за правилами статті 39³

Кодексу та проєкту Порядку застосування CRS оскільки такі рахунки відкриваються НБУ або банками для інших банків, які є також Фінансовими Установами для цілей Стандарту. НКП здійснюється з метою виявлення Підзвітних Рахунків, а рахунок, власником якого є інша Фінансова Установа, не може бути підзвітним (Фінансова Установа за визначенням не може бути «Підзвітною Особою» або Пасивною НФО).

Розрахункові рахунки є Фінансовими Рахунками у значенні Стандарту, проте вони не будуть підлягати перевірці за правилами статті 39³ Кодексу та проєкту Порядку застосування CRS, якщо небанківський надавач платіжних послуг, який є власником розрахункового рахунку також є ПФУ (Депозитарною Установою) у значенні Стандарту. Якщо розрахунковий рахунок відкривається організації (Власнику Рахунку), яка не є ПФУ, такий рахунок є Депозитним Рахунком для цілей Стандарту та підлягає перевірці за правилами проєкту Порядку застосування CRS.

Постанова № 162 не встановлює правила, які регулюють порядок виконання Багатосторонньої угоди CRS та статті 39³ Кодексу, та не є частиною податкового законодавства. Водночас Постанова № 162 може розглядатись як «законодавство», яке регулює необхідність надання нової, додаткової або зміненої інформації про клієнта, під час застосування умови 4 підпункту 1.3.9.2 пункту 1 розділу II проєкту Порядку застосування CRS.

Як зазначено у прикладі у відповіді на запитання 1.1 вище, вид рахунку може впливати на порядок здійснення фінансового моніторингу щодо рахунку (наприклад, на перелік документів, які банк може вимагати під час відкриття рахунку). Наприклад, банк може поєднувати банківську діяльність з депозитарною діяльністю депозитарної установи та мати різні процедури фінансового моніторингу при відкритті рахунку банківського вкладу, пенсійного депозитного рахунку та Кастодіального Рахунку (наприклад, рахунок в цінних паперах, який відкривається за правилами законодавства про депозитарну систему), а тому відкриття існуючому клієнту нового рахунку іншого виду, може вимагати «надання нової, додаткової або оновленої інформації про клієнта» і умова 4 для визнання нового рахунку Існуючим Рахунком не буде виконуватись.

Окрім нормативно-правових актів у сфері фінансового моніторингу, правила належної перевірки СПФМ також можуть міститись у внутрішніх документах СПФМ, які також необхідно враховувати, при застосуванні умов 3 та 4 підпункту 1.3.9.2 пункту розділу II проєкту Порядку застосування CRS (див. відповідь на запитання 1.1 вище).

Наголошуємо, що підзвітність рахунку встановлюється внаслідок застосування заходів НКП. Рахунок вважається підзвітним з дати встановлення підзвітності, допоки ПФУ не стане відомо про зміну обставин, що впливають на визначення статусу рахунку для цілей Стандарту (див. п.1.1 розділу XII проєкту Порядку застосування CRS). Враховуючи зазначене, документ самостійної

оцінки не має строку придатності та вважається дійсним допоки банку не стане відомо про зміну обставин щодо рахунку або Власника Рахунку. Якщо під час відкриття нового рахунку у зв'язку з оновленням інформації про клієнта банк запитує у клієнта додаткові документи, доцільно отримати документ самостійної оцінки для визначення підзвітності усіх Фінансових Рахунків цього клієнта.

1.3. Чи вірно Банк розуміє, якщо наступний поточний рахунок буде відкрито вже ідентифікованому та верифікованому Банком клієнту після 01.07.2023, то такий рахунок буде вважатись Існуючим Рахунком?

Так, але виключно за умови, що щодо «наступного» рахунку виконуються усі 4 вимоги підпункту 1.3.9.2 пункту 1 розділу II проєкту Порядку застосування CRS.

2. Згідно з підпунктом 1.4.4 пункту 1 розділу II «Визначення та тлумачення термінів» проєкту Порядку застосування CRS передбачено, що «1.4.4. Термін «Юрисдикція-Учасниця» означає будь-яку юрисдикцію, яка:

1) є стороною Багатосторонньої угоди CRS, відповідно до якої вона зобов'язана надавати Компетентному органу інформацію, визначену у розділі II вказаної угоди; та

2) яка включена до переліку Юрисдикцій-Учасниць.

До переліку Юрисдикцій-Учасниць включаються юрисдикції, для яких Багатостороння угода CRS вважається такою, що почала діяти стосовно України відповідно до пункту 1(h) розділу 1 Багатосторонньої угоди CRS, протягом звітного періоду. Перелік Юрисдикцій-Учасниць оприлюднюється на офіційному вебсайті (вебпорталі) Компетентного Органу.»

2.1. Просимо пояснити коли та як Підзвітні Фінансові Установи дізнаються про перелік Юрисдикцій-Учасниць, мова про який йдеться у підпункті 2) підпункту 1.4.4 пункту 1 розділу II «Визначення та тлумачення термінів» проєкту Порядку CRS, по яким буде проходити перше звітуватися в 2024 році?

Відповідно до підпункту 39³.4.3 пункту 39³.4 статті 39³ Кодексу, у звіті про підзвітні рахунки, що подається для цілей виконання вимог Угоди FATCA або Багатосторонньої угоди CRS, фінансовий агент надає інформацію про всі підзвітні рахунки за звітний період в обсязі, визначеному Угодою FATCA або розділом I Загального стандарту звітності CRS.

Згідно з підпунктом 14.1.257¹ статті 14 Кодексу, фінансовим агентом є будь-яка особа (крім фізичної особи), яка відповідає визначенню звітної фінансової установи України, у значенні, наведеному в Угоді FATCA, та/або підзвітної фінансової установи відповідно до Багатосторонньої угоди CRS та Загального стандарту звітності CRS.

Підпункт 39³.4.3 пункту 39³.4 статті 39³ Кодексу визначає, що до звіту про

підзвітні рахунки включається інформація про «підзвітні рахунки», а відповідно до підпункту 39³.1.2 пункту 39³.1 статті 39³ Кодексу, для цілей Багатосторонньої угоди CRS терміни, визначені цим Кодексом, мають застосовуватися та тлумачитися з урахуванням Багатосторонньої угоди CRS та Загального стандарту звітності CRS.

Згідно з підпунктом 1.4.1 пункту 1 розділу II проєкту Порядку застосування CRS, термін «Підзвітний Рахунок» означає рахунок, який належить одній або більшій кількості Підзвітних Осіб, або Пасивній НФО з однією або кількома Контролюючими Особами, які є Підзвітними Особами, за умови, що він ідентифікований як такий відповідно до процедур належної комплексної перевірки, описаних у розділах IV – IX Порядку. Відповідно до підпункту 1.4.2 пункту 1 розділу II проєкту Порядку застосування CRS, термін «Підзвітна Особа» означає особу Підзвітної Юрисдикції, відмінну від: корпорації, акції якої регулярно торгуються на одному або декількох організованих ринках цінних паперів; будь-якої корпорації, яка є Пов'язаною Організацією для корпорації, описаною в попередньому абзаці цього підпункту; Урядової Організації; Міжнародної Організації; Центрального Банку; або Фінансової Установи.

Отже, подання звітності про підзвітні рахунки у 2024 році та в подальшому буде здійснюватися не щодо Юрисдикцій-Учасниць, а щодо Підзвітних Осіб «Підзвітних Юрисдикцій».

Під час імплементації Стандарту Україна застосовує «ширший підхід», який передбачає, що ПФУ зобов'язані застосовувати заходи належної комплексної перевірки до усіх фінансових рахунків, навіть якщо вони належать особам, інформація про яких не буде включатись до звіту про підзвітні рахунки. «Ширший підхід» реалізовано у статті 39³ Кодексу (у редакції Закону 2970) та у проєкті Порядку застосування CRS, а саме у визначенні терміну «Підзвітна Юрисдикція»:

Термін «Підзвітна Юрисдикція» означає: 1) для цілей здійснення процедур належної комплексної перевірки фінансових рахунків – будь-яка юрисдикція, інша ніж Україна та Сполучені Штати Америки; 2) для цілей подання звіту про підзвітні рахунки за певний звітний період – будь-яка юрисдикція, яка була включена до переліку Підзвітних Юрисдикцій у будь-який час протягом такого звітного періоду, за який подається звіт про підзвітні рахунки. До переліку Підзвітних Юрисдикцій включаються Юрисдикції-Учасниці, яким Державна податкова служба України зобов'язана надавати інформацію, визначену у розділі II Багатосторонньої угоди компетентних органів про автоматичний обмін інформацією про фінансові рахунки. Перелік Підзвітних Юрисдикцій оприлюднюється на офіційному вебсайті (вебпорталі) Державної податкової служби України.

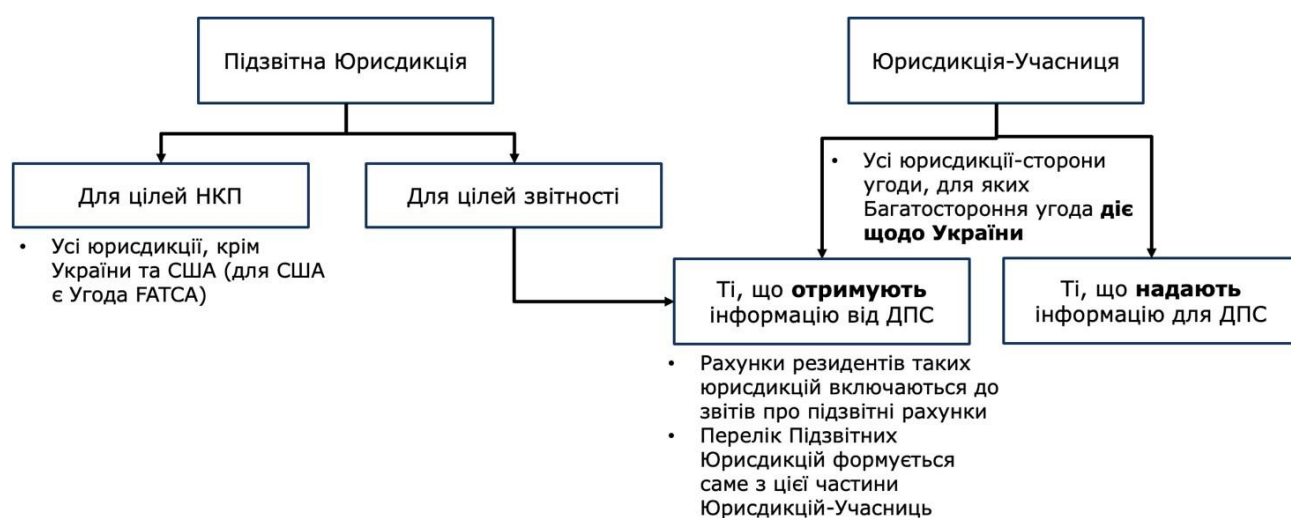
Термін «Юрисдикція-Учасниця» означає будь-яку юрисдикцію, яка: 1) є стороною Багатосторонньої угоди CRS, відповідно до якої вона зобов'язана

надавати Компетентному органу (ДПС) інформацію, визначену у розділі II вказаної угоди; та 2) яка включена до переліку Юрисдикцій-Учасниць. До переліку Юрисдикцій-Учасниць включаються юрисдикції, для яких Багатостороння угода CRS вважається такою, що почала діяти стосовно України відповідно до пункту 1(h) розділу I вказаної угоди, протягом звітного періоду. Перелік Юрисдикцій-Учасниць оприлюднюється на офіційному вебсайті (вебпорталі) Компетентного Органу (ДПС).

Отже, під час здійснення належної комплексної перевірки (НКП) з 1 липня 2023 року потрібно визначати резидентство усіх клієнтів (а у випадку Організацій – Пасивних НФО також і їх Контролюючих Осіб), незалежно від того, чи є вони резидентами країн, включених до переліку Підзвітних Юрисдикцій, чи ні.

До звіту про підзвітні рахунки включаються відомості лише про ті рахунки, які є підзвітними рахунками для резидентів юрисдикцій, які будуть включені до переліку Підзвітних Юрисдикцій, опублікованому на веб-порталі ДПС.

Перелік Підзвітних Юрисдикцій буде складатись з Юрисдикцій-Учасниць. Водночас, не всі Юрисдикції-Учасниці стануть Підзвітними Юрисдикціями для України. Співвідношення між термінами «Підзвітна Юрисдикція» та «Юрисдикція-Учасниця» графічно зображено нижче.

Переліків Юрисдикцій-Учасниць та Підзвітних Юрисдикцій наразі немає, оскільки ДПС ще не подала відповідні повідомлення до Секретаріату ОЕСР (подання цих повідомлень можливе після проходження ДПС перевірки з питань зрілості системи управління безпекою та захистом даних). ДПС буде здійснювати додаткове інформування ПФУ щодо формування відповідних переліків юрисдикцій.

Наразі для Банку як для ПФУ важливим є визначення терміну «Підзвітна Юрисдикція», оскільки до завершення першого звітного періоду (1 липня –

31 грудня 2023 року) Банк зобов'язаний здійснювати НКП та визначити підзвітність для усіх Нових Рахунків та Існуючих Рахунків з Високою Вартістю.

Перелік Підзвітних Юрисдикцій безумовно буде використовуватись для складання звітності, але для першочергового обов'язку ПФУ щодо здійснення НКП цей перелік не є необхідним.

2.2. Як ПФУ у подальшому будуть дізнаватися про оновлення переліку Юрисдикцій-Учасниць на офіційному вебсайті (вебпорталі) Компетентного Органу? Чи буде проводитись додаткове інформування ПФУ?

Перелік Юрисдикцій-Учасниць має значення під час перевірки статусу Власника Рахунку-Організації. Наприклад, якщо Власником Рахунку є організація, яка є Інвестиційною Компанією-резидентом юрисдикції, яка не включена до Переліку «Юрисдикцій-Учасниць», така організація може вважатись НФО (див. підпункт 1.4.8 пункту 1 розділу II проекту Порядку застосування CRS), а не Фінансовою Установою, та відповідний рахунок потрібно буде перевіряти з застосуванням заходів НКП (на відміну від рахунка Інвестиційної Компанії, яка є резидентом Юрисдикції-Учасниці).

Для застосування заходів НКП переліки Підзвітних Юрисдикцій та Юрисдикцій-Учасниць не є релевантними (див. коментар до питання 2.1 вище). Для цілей звітування релевантним є Перелік Підзвітних Юрисдикцій.

ДПС як компетентний орган відповідно до Багатосторонньої угоди CRS буде здійснювати додаткове інформування щодо порядку оприлюднення Переліків юрисдикцій та змін до них.

2.3. Чи правильно Банк розуміє, що перелік Країн, які наведені на офіційному вебсайті ОЕСР за посиланням: <http://www.oecd.org/tax/transparency/AEOI-commitments.pdf> не завжди буде співпадати з переліком Юрисдикцій-Учасниць, вказаним на вебсайті (вебпорталі) Компетентного Органу України, відповідно по яким буде проходити звітування?

Так, правильно. До національного переліку увійдуть лише ті юрисдикції, які подадуть в Секретаріат ОЕСР (це координуючий орган для цілей Багатосторонньої угоди CRS) повідомлення про намір обмінюватись інформацією з Україною (з ДПС).

3. Пунктом 3 розділу III «Інформація, що підлягає встановленню та звітуванню щодо кожного підзвітного рахунку» проекту Порядку застосування CRS передбачено, що:

«3. Незважаючи на вимоги підпункту 1 пункту 1 цього розділу, Підзвітна Фінансова Установа не зобов'язана включати до звіту про підзвітні рахунки ППН чи дату народження щодо кожного Підзвітного Рахунку, який є Існуючим Рахунком, якщо в записах (реєстрах) Підзвітної Фінансової Установи відсутня відповідна інформація та її збір не є обов'язковим відповідно до законодавства у

сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, яке застосовується до Підзвітної Фінансової Установи. Підзвітна Фінансова Установа повинна здійснити належні заходи для отримання інформації про ІПН та дату народження щодо Існуючих Рахунків до кінця другого календарного року, наступного за роком, у якому такі Рахунки були визначені як Підзвітні Рахунки.».

3.1. Просимо навести конкретні дати, до яких Підзвітна Фінансова Установа повинна отримати інформацію про ІПН та дату народження у розрізі перевірки Існуючих Рахунків Фізичних осіб з Високою Вартістю, з Низькою Вартістю, Існуючих Рахунків Організацій.

Виняток, на який посилається Банк, стосуються Існуючих Рахунків. Для Існуючих Рахунків Стандарт встановлює специфічні правила НКП (розділи V та VII проекту Порядку застосування CRS), відмінні від тих, що застосовуються до Нових Рахунків (розділи VI та VII проекту Порядку застосування CRS). Одна з основних відмінностей у правилах НКП для Існуючих та Нових Рахунків – це необхідність отримання від Власника Рахунку документів самостійної оцінки (для Існуючих Рахунків отримання цих документів вимагається в чітко визначених випадках, тоді як для Нових Рахунків отримати документи самостійної оцінки – це загальне правило, яке не застосовується у виняткових обставинах).

Строки завершення НКП для Існуючих Рахунків визначені у п.53¹ розділу XX Кодексу та у пункті 4 розділу V та пункті 6 розділу VII проекту Порядку застосування CRS:

Фінансовий Рахунок		Термін завершення НКП	Термін для включення у звіт про підзвітні рахунки	Заплановані дати обміну з іншими країнами
Нові Рахунки (відкриті, починаючи з 1 липня 2023)		31 грудня 2023	1 липня 2024	30 вересня 2024
Існуючі Рахунки (ведуться Підзвітною Фінансовою Установою) станом на 30 червня 2023	Рахунки з Високою Вартістю (для ФО)	31 грудня 2023	1 липня 2024	30 вересня 2024
	Рахунки з Низькою Вартістю (для ФО)	31 грудня 2024	1 липня 2025	30 вересня 2025
	Рахунки Організацій*	31 грудня 2024	1 липня 2025	30 вересня 2025

Рахунки з Високою Вартістю – Рахунки Фізичних Осіб з залишком або вартістю понад 1 млн доларів США станом на 30 червня 2023. Рахунки з Низькою Вартістю – Рахунки Фізичних Осіб з залишком або вартістю, що не перевищує 1 млн доларів США, станом на 30 червня 2023.

*Існуючі Рахунки Організацій з залишком або вартістю, що перевищує 250 тис. доларів США станом на 30 червня 2023 потрібно перевірити за правилами НКП до 31 грудня 2024 року. Існуючі Рахунки Організацій з залишком або вартістю, що не перевищує 250 тис. доларів США станом на 30 червня 2023, підлягають НКП після перевищення балансу (вартості) порогу у

250 тис. доларів США. Тест застосовуються на 31 грудня 2023 та на 31 грудня кожного наступного року. Якщо тест щодо вартості рахунку виконується, скажімо, на 31 грудня 2024 року, то НКП потрібно завершити до кінця 2025 року (див. пункт 6 розділу VII проєкту Порядку застосування CRS).

Тобто якщо Банк веде Існуючий Рахунок, який є Рахунком з Високою Вартістю, Банк зобов'язаний завершити НКП щодо цього рахунку для встановлення підзвітності рахунку до 31 грудня 2023 року. Якщо після застосування заходів НКП, визначених розділом V проєкту Порядку застосування CRS, у Банку відсутні відомості щодо ПІН та/або дати народження Власника Рахунку, Банк зобов'язаний отримати зазначені дані від клієнта (ПІН та дата народження) не пізніше 31 грудня 2025 року. Тобто у звіті про підзвітні рахунки за 2023 та 2024 звітні періоди Банк може надавати інформацію про підзвітні рахунки без ПІН та дати народження клієнта (якщо відповідна інформація відсутня), а у звіті за 2025 рік (який буде подаватись у 2026 році) вказання ПІН та дати народження є обов'язковим. Якщо Власник Рахунку не буде надавати інформацію на запит Банку, останній має право ініціювати припинення договірних відносин з клієнтом за правилами підпункту 39³.2.2 пункту 39³.2 статті 39³ Кодексу.

Таким же чином рахується строк для отримання ПІН та відомостей про дату народження власника Рахунку з Низькою Вартістю. Для завершення НКП такого рахунку у Банку є 18 місяців (тобто до 31 грудня 2024 року). Якщо Банк завершив НКП щодо рахунку до 31 грудня 2023 року (тобто раніше встановленого строку), то ПІН та дату народження потрібно отримати до 31 грудня 2025 року (оскільки підзвітність рахунку встановлено протягом 2023 року). Якщо НКП завершено протягом 2024 року, то інформацію потрібно отримати до 31 грудня 2026 року (оскільки підзвітність рахунку встановлено протягом 2024 року).

Щодо Існуючих Рахунків Організацій відомості про ПІН можуть стосуватись як Організації як Власника Рахунку, так і Контролюючої Особи, якщо Організація є Пасивною НФО; дата народження стосується Контролюючої Особи. Якщо Існуючий Рахунок Організації є підзвітним для Організації та/або для Контролюючої Особи та у записях Банку відсутня інформація про ПІН та дату народження, то для її отримання Банку як ПФУ надається період у 2 календарних роки, який починається з 1 січня року, наступного за роком у якому визначено підзвітність рахунку. Строки для завершення НКП (підзвітність рахунку можна встановити виключно шляхом застосування НКП) вказані у таблиці вище. Підхід аналогічний як і для рахунків фізичних осіб. Якщо Банк завершить НКП раніше максимально дозволеного строку, то 2 роки розраховуватимуться починаючи з 1 січня року, наступного за роком, у якому завершено НКП та встановлено підзвітність.

Звертаємо увагу на те, що для Існуючих Рахунків Організацій з вартістю понад 1 млн доларів США (або еквівалент в іншій валюті) отримання документів самостійної оцінки щодо Контролюючих Осіб є обов'язковим (підпункт 4.2.3

пункту 4 розділу VII проекту Порядку застосування CRS). Також зауважуємо, що під час встановлення внутрішніх правил комплаєнсу CRS, Банк має право прийняти рішення про застосування консервативного підходу до НКП Існуючих Рахунків, наприклад, не застосовувати поріг у 250 тис. доларів США для визначення строків завершення перевірки Існуючих Рахунків Організацій або застосовувати правила НКП для Нових Рахунків щодо Існуючих Рахунків (див. пункт 5 розділу IV проекту Порядку застосування CRS).

3.2. Якщо у клієнта є Новий Рахунок та Існуючий Рахунок, – чи можливо записи про ці рахунки включати у різні звіти (в залежності від наведених строків подання звітності)?

Така ситуація можлива. Оскільки для завершення НКП щодо Існуючих Рахунків з Низькою Вартістю та для Існуючих Рахунків Організацій надається 18 місяців (для рахунків Організацій з вартістю до 250 тис. доларів США ще довше), то може виникнути ситуація, що Новий Рахунок одного і того ж клієнта (якщо він є підзвітним) буде включений до звіту про підзвітні рахунки за 2023 звітний період, а інформація про його Існуючі Рахунки може бути включена до звітності за більш пізній період (після завершення НКП). Проте, така ситуація неможлива, якщо Банк вважатиме Новий Рахунок клієнта Існуючим згідно з правилами підпункту 1.3.9.2 пункту 1 розділу II проекту Порядку застосування CRS. Якщо клієнт має в Банку Існуючий Рахунок з Високою Вартістю та Новий Рахунок, дата звітування за обома рахунками буде однаковою (через однакові строки для завершення НКП).

Також, якщо починаючи з 1 липня 2023 року, банк відкриває існуючому клієнту новий рахунок та отримує від клієнта документ самостійної оцінки для визначення підзвітності цього рахунку, у застосуванні спеціальних правил НКП щодо Існуючих Рахунків цього ж клієнта може не бути необхідності, якщо документ самостійної оцінки буде надано щодо усіх Фінансових Рахунків, які веде банк цьому клієнту. У такому випадку підзвітність щодо усіх Фінансових Рахунків (як Існуючих Рахунків, так і Нових Рахунків) можна встановити одночасно на підставі документу самостійної оцінки.

4. Підпунктом 4.2.3 пункту 4 розділу VII «Належна комплексна перевірка існуючих рахунків організацій» проекту Порядку застосування CRS передбачено, що:

«4.2.3. Визначення, чи є Підзвітною Особою Контролююча Особа Пасивної НФО. З метою визначення, чи Контролююча Особа Пасивної НФО є Підзвітною Особою, Підзвітна Фінансова Установа може покладатися на:

1) інформацію, яка збирається та зберігається відповідно до Процедур AML/KYC – для Існуючого Рахунку Організації, що належить одному чи більше НФО та сукупний залишок чи вартість якого не перевищує еквівалент 1 000 000 доларів США у гривні; або

2) документ самостійної оцінки від Власника Рахунку або такої

Контролюючої Особи щодо юрисдикції (юрисдикцій), податковим резидентом якої є Контролююча особа.».

4.1. Чи потрібно запитувати документ самостійної оцінки щодо юрисдикції (юрисдикцій) від Власника Рахунку або такої Контролюючої особи Пасивної НФО якщо сукупний залишок чи вартість Існуючого Рахунку Організації перевищив(-а) порогову суму у розмірі еквівалент 1 000 000 доларів США у гривні, яка вказана в частині 1) підпункту 4.2.3 пункту 4 розділу VII «Належна комплексна перевірка існуючих рахунків організацій» проєкту Порядку CRS, але при цьому у Банку є актуальна інформація щодо податкової резидентності Контролюючої Особи, що свідчить про те, що Контролююча Особа не є Підзвітною Особою?

Відповідно до Коментаря до розділу V Стандарту (якому відповідає розділ VII проєкту Порядку застосування CRS), з метою визначення того, чи Контролююча Особа Пасивної НФО є Підзвітною Особою, Підзвітна Фінансова Установа може покладатися на інформацію, яка збирається та зберігається відповідно до Процедур AML/KYC. Однак, у випадку Існуючого Рахунку Організації, сукупний залишок чи вартість якого перевищує 1 000 000 доларів США, – підпункт D(2)(c)(ii) Стандарту (абзац 1) підпункту 4.2.3 пункту 4 розділу VII проєкту Порядку застосування CRS) передбачає одержання документу самостійної оцінки або від Власника Рахунку, або від Контролюючої Особи, який може бути надано так само, як і документ самостійної оцінки, що надається Власником Рахунку для підтвердження свого статусу. Документ самостійної оцінки Контролюючих Осіб є дійсним лише в тому випадку, якщо Контролююча особа або особа з правом підпису підписала його (або іншим чином підтвердила), і він датується не пізніше дати отримання та містить такі дані про кожну Контролюючу Особу: ім'я; адресу; юрисдикцію (юрисдикції) резидентства для податкових цілей; ІПН щодо кожної Підзвітної Юрисдикції; та дату народження (див. пункт 8 Коментаря до Розділу IV Стандарту). Підзвітна Фінансова Установа може попередньо заповнити документ самостійної оцінки, щоб включити інформацію, яка вже є наявна про Контролюючу Особу в її записах (за винятком юрисдикції (юрисдикцій) резидентства для податкових цілей).

Відповідно до вимог Стандарту для того, щоб документ самостійної оцінки був дійсним, він має бути підписаний або «позитивно підтверджений» клієнтом (пункт 7 Коментаря до розділу IV Стандарту). Документ самостійної оцінки вважається «позитивно підтвердженим», якщо особа, яка його подає, беззаперечно підтверджує та погоджується із відомостями, наданими у документі самостійної оцінки. У будь-якому випадку «позитивне підтвердження» має бути зафіксоване Фінансовою Установою таким чином, щоб вона могла беззаперечно довести, що документ самостійної оцінки «позитивно підтверджений» (наприклад, запис голосу, електронний цифровий підпис тощо). Підхід, застосований Фінансовою Установою при отриманні документу

самостійної оцінки, повинен відповідати процедурам, яких дотримується Фінансова Установа до оформлення документів під час відкриття рахунку.

Документ самостійної оцінки може бути окремим документом або частиною документації, необхідної для відкриття рахунку (наприклад, опитувальника KYC/AML). Стандарт не забороняє використання документа самостійної оцінки у формі опитувальника з зазначенням клієнтом відповідей «так» або «ні», відповідаючи на питання щодо резидентства клієнта замість того, щоб заповнювати відповідне порожнє поле. Стандарт не встановлює, яким чином інформація про юрисдикцію(ї) податкового резидентства повинна бути зібрана, але передбачає, що інформація щодо податкового резидентства не може бути попередньо заповненою (див. параграфи 7 і 8 коментаря до розділу IV). Наприклад, у документі самостійної оцінки клієнта можна запитати, чи юрисдикція, у якій відкривається рахунок, є єдиною юрисдикцією резидентства Власника Рахунку, а додаткові запитання ставити лише у разі негативної відповіді.

Тобто за наявності у Банку інформації про те, що Контролююча Особа Власника Рахунку не є Підзвітною Особою, Банк має право самостійно заповнити документ самостійної оцінки для клієнта щодо його Контролюючої Особи та звернутись до нього з вимогою підтвердити відомості, наявні у записах Банку (зокрема, що у Контролюючої Особи немає статусу резидента у жодній юрисдикції, окрім України та/або США). Якщо отримати документ самостійної оцінки неможливо, Банк повинен керуватись правилами пункту 5 розділу VII «Належна комплексна перевірка існуючих рахунків організацій» проєкту Порядку застосування CRS (тобто встановити ознаки приналежності до інших юрисдикцій щодо Контролюючої Особи).

II. Щодо проєкту форми Звіту про підзвітні рахунки відповідно до проєкту Порядку заповнення та подання підзвітними фінансовими установами Звіту про підзвітні рахунки відповідно до Багатосторонньої угоди CRS (далі – проєкт Порядку заповнення та подання Звіту)

5. Звіт про підзвітні рахунки відповідно до Багатосторонньої угоди CRS (далі – Звіт про підзвітні рахунки або Звіт), що має подаватися ПФУ до контролюючого органу, має містити один із елементів – це: «11.2. Тип контролюючої особи», вказаний у Таблиці 11 «Контролююча особа (Controlling Person)» Додатку 1 «Опис елементів звіту відповідно до Багатосторонньої угоди CRS» проєкту Порядку заповнення та подання Звіту, за яким має вказуватися тип контролюючої особи, перелік яких вказаний у Додатку 2 «Довідники, які застосовуються при заповненні звіту відповідно до Багатосторонньої угоди CRS» проєкту Порядку заповнення та подання Звіту (Довідник типів контролюючих осіб (CtrlgPerson Type)).».

5.1. Чи вірно Банк розуміє, що Банк може самостійно, на підставі даних зібраних в рамках належної перевірки клієнта, визначити тип

контролюючої особи, виходячи із переліку, який вказаний у Додатку 2 «Довідники, які застосовуються при заповненні звіту відповідно до Багатосторонньої угоди CRS» проєкту Порядку заповнення та подання Звіту (Довідник типів контролюючих осіб (CtrlgPerson Type)?

Так, Банк має право самостійно визначити «тип контролюючої особи» у Звіті про підзвітні рахунки щодо Існуючих Рахунків Організацій. Для Нових Рахунків Банк може вимагати від Власника Рахунку вказати необхідну інформацію в документі самостійної оцінки щодо Контролюючої Особи. Зі зразками документів самостійної оцінки можна ознайомитись за посиланням: https://mof.gov.ua/uk/sample_forms_of_self-certifications.

6. Таблиця 14 «Інформація про народження (BirthInfo)» Додатку 1 «Опис елементів звіту відповідно до Багатосторонньої угоди CRS» проєкту Порядку заповнення та подання Звіту містить перелік елементів, які є обов'язковими, необов'язковими, або заповнення яких може бути обов'язковим за певних умов у Звіті.

6.1. Серед переліку елементів, вказаних у Таблиці 14 «Інформація про народження (BirthInfo)» Додатку 1 «Опис елементів звіту відповідно до Багатосторонньої угоди CRS» проєкту Порядку заповнення та подання Звіту, є лише один елемент («14.1. Дата народження»), який є обов'язковим з урахуванням вимог законодавства, решта елементів – містять ознаку обов'язковості включення до Звіту як «Н» (необов'язковий) або «Н(В)» (необов'язковий вихідний).

Тоді як вимогами підпункту 1) пункту 1 розділу III «Інформація, що підлягає встановленню та звітуванню щодо кожного підзвітного рахунку» проєкту Порядку застосування CRS визначено перелік інформації, що підлягає встановленню та звітуванню щодо кожного підзвітного рахунку, серед якої є інформація про дату та місце народження, зокрема: «1. З урахуванням особливостей, визначених у пунктах 3 – 4 цього розділу, кожна Підзвітна Фінансова Установа зобов'язана встановлювати та включати до звіту про підзвітні рахунки інформацію щодо кожного Підзвітного Рахунку який вона веде:

1) ім'я, адресу, юрисдикцію (юрисдикції) резидентства, ПН та дату і місце народження (для фізичної особи) кожної Підзвітної Особи, яка є Власником Рахунку щодо рахунку, а у випадку будь-якої Організації, яка є Власником Рахунку та яка після застосування процедур належної перевірки відповідно до розділів VII, VIII та IX визначена такою, що має одну чи більше Контролюючі Особи, які є Підзвітними Особами, – найменування, адресу, юрисдикцію (юрисдикції) резидентства та ПН Організації, а також ім'я, адресу, юрисдикцію (юрисдикції) резидентства, ПН та дату і місце народження кожної Підзвітної Особи;....».

Відповідно, виникає питання, які все ж таки елементи, що вказані у Таблиці 14 «Інформація про народження (BirthInfo)» Додатку 1 «Опис елементів звіту відповідно до Багатосторонньої угоди CRS» проєкту Порядку заповнення та подання Звіту, з урахуванням вимог розділу III «Інформація, що підлягає встановленню та звітуванню щодо кожного підзвітного рахунку» проєкту Порядку застосування CRS, є обов'язковими для встановлення, включення до Звіту та подання?

Проєкт форми Звіту про підзвітні рахунки не суперечать вимогам розділу III проєкту Порядку застосування CRS (який відповідає розділу I Стандарту), оскільки, відповідно до пункту 1 розділу III проєкту Порядку застосування CRS, вимоги цього пункту застосовуються з урахуванням особливостей, визначених у пунктах 3 – 4 цього розділу.

Незважаючи на вимоги підпункту 1.1 пункту 1 розділу III, ПФУ не зобов'язана включати до Звіту про підзвітні рахунки ППН чи дату народження щодо кожного Підзвітного Рахунку, який є Існуючим Рахунком, якщо в записях (реєстрах) Підзвітної Фінансової Установи відсутня відповідна інформація, та її збір не є обов'язковим відповідно до законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, яке застосовується до Підзвітної Фінансової Установи. Підзвітна Фінансова Установа повинна здійснити належні заходи для отримання інформації про ППН та дату народження щодо Існуючих Рахунків до кінця другого календарного року, наступного за роком, у якому такі Рахунки були визначені як Підзвітні Рахунки.

Незважаючи на вимоги підпункту 1.1 пункту 1 цього розділу III, Підзвітна Фінансова Установа не зобов'язана включати до Звіту про підзвітні рахунки ППН щодо Підзвітного Рахунку, якщо ППН не було видано (присвоєно) особі відповідною Підзвітною Юрисдикцією.

Незважаючи на вимоги підпункту 1.1 пункту 1 цього розділу III, Підзвітна Фінансова Установа не зобов'язана включати до Звіту про підзвітні рахунки інформацію про місце народження особи, якщо:

отримання такої інформації не передбачено вимогами законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або іншим законодавством, що застосовуються до Підзвітної Фінансової Установи, починаючи з 01 липня 2023 року; та

відповідна інформація відсутня в пошуковій електронній базі даних (electronically searchable data), яку веде Підзвітна Фінансова Установа.

Отже, форма Звіту про підзвітні рахунки враховує випадки, у яких у ПФУ може не бути певної інформації, визначеної у п.1 розділу III проєкту Порядку застосування CRS, через обмеження встановлені чинним законодавством у сфері фінансового моніторингу (відсутність обов'язку отримувати певні персональні дані) або особливістю законодавства юрисдикції, резидентом якої є Підзвітна

Особа (щодо наявності ПН). Тому відповідні елементи Звіту заповнюються у разі наявності інформації. Нагадуємо, що Підзвітними Фінансовими Установами є не лише банки.

6.2. Зібрані дані (в рамках процедури КҮС) не завжди містять інформацію про місто народження та/або район міста народження, зазвичай міститися інформація лише про країну народження. У такому випадку, чи правильно Банк розуміє, якщо у Таблиці 14 «Інформація про народження (BirthInfo)» Додатку 1 «Опис елементів звіту відповідно до Багатосторонньої угоди CRS» проєкту Порядку заповнення та подання Звіту такі елементи як «14.2. Місто народження» та «14.3. Район міста народження» містять ознаку обов'язковості включення елемента до Звіту як «Н» (необов'язковий), відповідно у Звіті такі елементи можуть не відображатися?

Так, правильно. Звертаємо увагу на те, що обов'язкові елементи (позначені в описі елементів проєкту форми Звіту як “О”) підлягають автоматичній перевірці контролюючим органом на предмет їх наявності під час прийняття звіту з метою інформування ПФУ про виявлені помилки та невідповідності XML-схемі Звіту. Необов'язкові елементи (позначені в описі елементів Звіту як “Н”) можуть залишатися незаповненими. Якщо передбачено вибір між двома обов'язковими елементами, а необхідно обрати один, то це позначено в описі елементів Звіту як “О(В)” (наприклад, вибір між фіксованою і довільною формою адреси). Якщо передбачено вибір між двома необов'язковими елементами, то вони позначені як “Н(В)”.

Окремі елементи, які позначені в описі елементів Звіту як “Н(О)”, є необов'язковими для включення до звіту лише в певних випадках (залежно від наявності інформації або юридичних факторів). Наприклад, Загальний стандарт звітності CRS передбачає, що не вимагається повідомляти інформацію про ідентифікаційний номер платника податків (TIN), якщо: (i) TIN не був виданий відповідною підзвітною юрисдикцією або (ii) національне законодавство відповідної підзвітної юрисдикції не вимагає збору інформації про TIN, виданий такою підзвітною юрисдикцією).

Міністерство фінансів України принагідно повідомляє, що на офіційних веб-сторінках Мінфіну (<https://mof.gov.ua/uk/crs-578>) та ДПС (<https://tax.gov.ua/baneryi/crs>) оприлюднено документи та матеріали з питань імплементації Загального стандарту звітності CRS (Стандарт CRS англійською та українською мовами, Коментарі до Стандарту CRS, зразки форм документів самостійної оцінки CRS, роз'яснення з актуальних питань впровадження Стандарту CRS, проекти підзаконних нормативно-правових актів, презентації для фінансових агентів тощо).

Перший заступник Міністра

Денис УЛЮТІН